

Den grønne havekalender

Giv grundvandet et lift – dyrk haven uden gift

Marts	April	Maj	Juni
<p>Gør jorden klar i køkkenhaven Undlad at grave eller fræse. Fjern grove rester af kompost og grøngødning med rive - ca. 2 uger før du sår eller planter- Løsn jorden med en greb, kultiver og riv igennem.</p> <p>Undgå bar jord Så forafgrøder som f.eks. spinat i køkkenhavens bede. Eller dæk den bare jord med et lag kompost eller andet organisk affald.</p> <p>Klargør drivhuset Sidste frist for at vaske drivhuset med varmt vand og brun sæbe! Forkultiver udplantningsplanter til køkkenhave, blomsterkasser og -krukker.</p> <p>Lav din egen kompost Byg en kompostbeholder. Fyld den med affald fra haven, f.eks. staudetoppe, blade, hækafklip og rester af rå grøntsager og frugt.</p>	<p>Lav en krydderhave Krydderurter tiltrækker mange nyttige insekter der bl.a. kan bekæmpe lus. Plant f.eks. timian og oregano mellem roserne.</p> <p>Fjern nyspiret ukrudt Nyspiret ukrudt mellem fliser fjernes med en stiv kost. Fjern generelt ukrudt inden det blomstrer og smider frø.</p> <p>Udnyt nytteinsekter Edderkopper spiser mange bladlus – tiltræk dem med jorddække af groft græs eller tørre plantestængler.</p> <p>Spred komposten Komposten gør jorden porøs og let og giver planter et næringstilskud. Spred den i køkkenhaven, i bede, rundt om frugttræer, bær- og prydbuske og som bunddække for roser.</p>	<p>Brug vand fra regnvandsbeholderen Undgå at vande med rent drikkevand – opsamlet regnvand er lige så godt.</p> <p>Beskyt spæde planter Nu kan grøntsager sås på friland. Dæk med f.eks. afklippet græs omkring de små nye planter i køkkenhaven.</p> <p>Er du træt af at luge? Bedst er det at dække den bare jord med planter. Men jorddække af forskelligt organisk materiale eller ukrudtsdug kan også bruges.</p> <p>Græsafklip bør blive på plænen Græsafklip bør efterlades på plænen, hvorved næringsstofferne genbruges og man får en smuk plæne uden at kunstgøde. Klip den ikke kortere end 4 cm.</p>	<p>Vælg tørketålende stauder til krukker Gode valg til solrig placering er f.eks. brudeslør, Lavendel, Salvie, Perlekurv, Aks- og sølværenpris og Sankt Hansurt.</p> <p>Giftfrie tips Find flere tips til giftfri have her: www.ecoweb.dk www.havenyt.dk www.ecogarden.dk</p> <p>Dæk med insektnet Dæk f.eks. kål og gulerødder med Bionet eller fiberdug straks efter såning og undgå gulerodsfluer og sommerfuglelarver.</p> <p>Tilsæt kompost Komposten holder jorden fugtig og løs og hindrer ukrudt i at spire. Kompost er sund kost for planterne.</p>

**Sprøjtemidler dræber ukrudt og skadedyr men rammer også nyttige planter og dyr i haven. Resterne kan vi så finde i havens afgrøder eller i vores drikkevand. Dyrk derfor din have med omtanke og hensyn til miljøet.
Oprindeligt udarbejdet af Ikast Kommune og Ringkjøbing Amt i samarbejde med Den Økologiske Have**

Den grønne havekalender

Giv grundvandet et lift – dyrk haven uden gift

Juli	August	September	Oktober
<p>Insektbekæmpelse Brug biologisk insektbekæmpelse i drivhuset.</p> <p>Ud med skvalderkål, snerler, kvik osv. Grav rødderne op, hak hyppigt, dæk med sort plast eller udlæg arealet til græsplæne i nogle år. En slået græssti, 1½ m bred, langs hækken holder skvalderkål ude af haven.</p> <p>Besøg Den Økologiske Have Besøg Den Økologiske Have i Odder og bliv inspireret til at gøre havearbejdet nemmere. Se www.ecogarden.dk eller ring 86 54 54 00</p>	<p>Anlæg ny græsplæne Det tidlige efterår er bedste tidspunkt at anlægge ny græsplæne. Husk jordforbedring inden såning med kompost. Vælg græsfrø, der passer til forholdene og bland gerne lidt hvidkløver i.</p> <p>Flere nyttige tips Se flere tips til den giftfrie have her: www.havesmeden.dk www.nyttedyr.dk</p> <p>Udnyt nytteinsekter Inden midten af september kan der sås efterafgrøde i alle bede, der er høstede. Så f.eks. hon-ningurt, boghvede, havre, vintervikke og/eller jordkløver. Gerne blandet. Jo før der sås, jo bedre</p>	<p>Omlæg køkkenhaven Inddel køkkenhaven i bede adskilt af gangstier. Planlæg bedene efter sædskifte og sørg for, at der er plads til forskellige blomstrende planter. Husk – haven skal ikke efterårsgraves</p> <p>Det er plantetid Nu er den bedste plantetid for stauder, roser, stedsegrønt, træer og buske. Køb planter i pletter. En god start giver sunderne planter, der er modstandsdygtige over for sygdomme og skadedyr.</p> <p>Bunddækkende planter Bunddækkende stauder er gode til at holde ukrudt væk under buske og træer – plant dem inden frosten kommer</p> <p>Inden du planter, skal du fjerne alt flerårigt ukrudt som f.eks. tidsler, senegræs og skvalderkål. Vælg planter efter jordtype og sol-/skyggeforhold.</p>	<p>Sæt fuglekasser op Lad fuglene klare de skadelige insekter og larver i næste havesæson. Brug den lange pause i havearbejdet til at lave dine egne fuglekasser. Sæt dem op i løbet af vinteren.</p> <p>Biologisk mangfoldighed Ha' så mange forskellige planter som muligt: træer, buske, sommerblomster, stauder, grøntsager og krydderurter. Mangfoldighed skaber de bedste vilkår for naturlig balance.</p> <p>Dæk den bare jord Jorddække beskytter jorden mod udtørring og frost samt tilfører næring til væksten i foråret. I alle havens bede dækkes jorden med visne blade, grene eller kompost.</p>
<p>Husk at kompostere haveaffaldet Lad ikke haveaffaldet gå til spilde – kompost giver næring til planterne og livet i jorden. Den alsidige næring giver god modstandskraft overfor svampesygdomme og skadedyrsangreb.</p>			

Oprindeligt udarbejdet af Ikast Kommune og Ringkjøbing Amt i samarbejde med Den Økologiske Have